

Autokarový zájezd
Dolním Posázavím
10. října 2009

Odjezd: V 7.30 hodin od Zimního stadionu Bělehradskou ulicí, kolem býv. Hypernovy a přes Svítkov směr Kutná Hora – **po dohodě s vedoucí** možný nástup na stanicích MHD Polabiny hotel, Bělehradská, Kpt. Bartoše, Lidická a Polabiny-Hypernova.

Mapa: KČT 1:50.000 č. 40 „Benešovsko a dolní Posázaví“

Pojedeme asi 80 km přes Přelouč, Kutnou Horu a Zásmyky do Sázavy, kde je na 9.30 zamluvena **prohlídka Kláštera** (národní kulturní památka, poutní místo ke sv. Prokopovi). Doba prohlídky 60 – 75 min, vstupné 70/45 Kč. Další informace v Zajímavostech a na oficiálních stránkách Kláštera Sázava www.klaster-sazava.cz

Po prohlídce se vydáme na zvolenou trasu.

Trasa A

Od Kláštera po **Z** k ústí *Čertovy brázdy*, po **Ž** k jezu a dále po **Č** přes zříceninu hradu *Talberk*, *Rataje nad Sázavou* a *Pirkštejn* do *Českého Šternberka*.

Celkem asi 17 km

Trasa B

Jako **A** do *Ratají n. S.* a odtud autokarem do *Českého Šternberka*. Odjezd autokaru v 15.30.

Celkem asi 11 km

Trasa C

Od Kláštera po **Z** (opačným směrem než trasa **A**) až do *Českého Šternberka*.

Celkem asi 14 km

Trasy **A** a **B** lze prodloužit asi o 3 km: Od Kláštera asi 2 km po **Ž** na rozcestí se **Z**. Pak vpravo po **Z** + **Ž** 1 km prudký sestup nejjižnější částí *Čertovy brázdy* až na silnici (a pokračovat po **Ž**).

Na 16.15 je zamluvena prohlídka hradu Český Šternberk. Je proto nutné, aby se všichni, kdo o ni mají zájem, shromáždili v 16.00 u hradu. Doba prohlídky 50 min. Vstupné dospělí 100 Kč, studenti a důchodci 65 Kč, děti od 4 do 15 let 50 Kč.

Další informace na oficiálních stránkách hradu Český Šternberk www.hradceskysternberk.cz a v Zajímavostech.

Odjezd v 17 hodin po prohlídce hradu

Krásný den přeje všem

Dáša Vodová

30. 8. 2009

Zajímavosti na trasách:

Prohlídka **Sázavského kláštera** je současně návštěvou poutního místa ke sv. Prokopovi. Prohlídková trasa s průvodcem zahrnuje exteriéry - severní zahradu se základy románského kostela zasvěceného sv. Kříži již v roce 1070 a prostor před dnešním kostelem s gotickou monumentální architekturou nikdy nedostavěného chrámu Panny Marie a sv. Jana Křtitele ze 14. století. Dále cesta míří do barokního kostela sv. Prokopa s Milostným obrazem sv. Prokopa a krypty pod ním, kde je uložena svatá relikvie z jeho těla. Gotickou kaplí Panny Marie s lidovými obrazy - výjevy ze života sv. Prokopa z 19. století návštěvník projde do budovy bývalé klauzury a v kapitulní síni se mu otevře pohled na úchvatné nástěnné malby ze života Panny Marie, které byly vytvořeny v dobách vlády císaře Karla IV. Prohlídka dále pokračuje expozicí nazvanou „Staroslověnská Sázava“ se spoustou středověkých rukopisů ve slovanském, latinském i českém jazyce (zajímavostí, která překračuje hranice Čech, je i vystavené faksimile Remešského evangeliáře, památka spojující Sázavský klášter a Emauzy na Novém Městě Pražském s Cařihradem a Francií) a také fotografiemi archeologických nálezů i s archeologickými nálezy samými z prostředí Sázavského kláštera stejně tak jako z prostředí Velké Moravy. Při špatném počasí komentovaná prohlídka neobsahuje exteriéry. V případě konání mše svaté není kostel součástí komentované prohlídkové trasy.

Čertova brázda je pravděpodobně pozůstatek mohutné pravěké stezky vedoucí prakticky přímo mezi Sázavou a Nymburkem. Historicky zaznamenaná část brázdy začíná u brodu na Sázavě a vede dvacet jed- na kilometrů téměř rovně k obci Chotouň. Proloužení této linie, patrné na starých mapách i za Chotouní, vedlo k významnému brodu na Labi v místě dnešního města Nymburk. Sv. Prokop je znázorňován, jak kří- žem pohání ďábla zapřaženého do pluhu a oře s ním brázdu. Tradičně bývá dnes nazývána „čertova“, ale vlastně je „Prokopova“. Dnes je zřejmá jen na svém počátku, ale existují starší mapy, které polohu celé bráz- dy zachycují. Začíná u kapličky – sloupku sv. Prokopa na levé straně cesty ze Sázavy na Uhlířské Janovice. Na sloupku je znázorněn světec se zapřaženým ďáblem v pluhu. Touto roklinou se dnes do řeky Sázavy vlévá malý potůček. Vypráví se, že krev zraněných a zemřelých bojovníků v bratrovražedné bitvě u Lipan od- tamtud tekla brázdou až k Sázavě, aby tu žalovala sv. Prokopovi na tuto smutnou událost. V brázdě je dnes postavena křížová cesta s prostými dřevěnými kříži. Protože poutníci, kteří nejsou ze Sázavy, často Proko- povu brázdu dlouho hledají a ne vždy ji najdou, podáváme zde podrobnější popis cesty k ní: Dejte se od Sázavského kláštera hlavní cestou směrem na Uhlířské Janovice. Když se postavíte čelem ke klášteru, cesta vede okolo levé klášterní zdi směrem ze Sázavy. Po této cestě je třeba jít až k domu J. Voskovce, což je poslední dům nalevo od cesty před dopravní značkou označující konec obce. Neodbočujte z hlavní cesty směrem do lesa dřív! Vedle domu J. Voskovce, na pravé straně hned u cesty, je sloupková kaplička s obra- zem sv. Prokopa. Je zde také na dřevěných podstavcích umístěn pluh. Od pluhu vede po pravé straně začí- nající brázdy pěšinka do lesa, která začíná prudkým stoupáním. Po několika metrech stoupání uvidíte ceduli označující začátek křížové cesty. (Pozn.: Vede tudy okružní žlutá značka.)

Zřícenina hradu Talmberk stojí na nevysokém ostrohu nad stejnojmennou vsí. Nejvýraznějším pozůstat- kem hradu je spodní část velké válcové věže, která se až do roku 1933 dochovala v plné výši, pak se však její část zřítila a zbytek byl rozebrán na dnešní úroveň, aby neohrožoval vesnické domky, které stály pod ním. Stejně tak byl snížen do té doby vysoký fragment zdi palácové budovy. Na věž se napojuje brána, z níž dosud stojí zadní část s průjezdem a torzo přední stěny. Na některých místech jsou i části obvodových hradeb. Hradní zříceniny jsou částečně volně přístupné, je však třeba respektovat existenci soukromých domků se zahrádkami. Hrad založili na přelomu 13. a 14. století páni z Úžic z rodu moravských Kouniců, kteří se pak psali z Talmberka a sídlili zde až do 2. poloviny 15. století, poté je vystřídali členové jiných rodů, význam hradu jako panského sídla se však rychle vytrácel, a proto jej majitelé brzy opustili. V roce 1533 se hrad připomíná jako pustý. Později byly k hradním zříceninám přistavěny vesnické domky.

Rataje nad Sázavou - Barokní zámek je patrový trojkřídlý objekt s barokními nádvorními arkádami v sever- ním a západním křídle, jižní křídlo má pavlač v patře a sgrafitovou výzdobu fasády. Muzeum, které na zámku sídlí, se zaměřuje na vývoj osídlení této oblasti a zajímavý komplex vlastního městečka. Přístupný je i repre- zentační barokní sál se štukovou výzdobou stropu a gotické prostory bývalého hradu s lapidáriem naleze- ných stavebních článků.

Pirkštejn - Zachovalý, jako fara a zvonice využitý hrad na skalnaté ostrožně v dolní části obce Rataje nad Sázavou, 10 km JZ od Uhlířských Janovic.

Český Šternberk byl založen r. 1241 Zdeslavem z rodu Divišovců a pojmenován podle dobové zvyklosti „Šternberk“. Odtud se datuje i nový přídomek rodu Sternbergů a jeho erb s osmicípou hvězdou. Je pozoru- hodné a nepochybně ojedinělé, že hrad je podnes v držení rodu jeho někdejšího stavebníka Zdeslava ze Sternberga. Prohlídková trasa vede patnácti bohatě zařízenými prostorami. Návštěvník prochází rozlehlým, skvostně vybaveným rytířským sálem s mnohými cennými artefakty, vzácně vyzdobenou kaplí sv. Šebes- tiána, žlutým salónem s raně barokní štukaturou zařízeným ve slohu Ludvíka XVI. a vstupuje do dámské komnaty. Útulnou knihovnu s několika tisíci svazky a vynikajícím obrazem, který je připisován Petru Brand- lovi, vstupuje do rozlehlé jídelny, zdobené tabulovým stříbrem, jejíž stěny pokrývá galerie rozměrných por- trétů představujících významné příslušníky sternberského rodu. Následuje orientální předsíní a snídaňový pokoj se sbírkou třpytivých stříbrných figurek, zařízený květinově intarzovaným nábytkem. Pracovna Jiřího Sternberga nabízí zájemcům o genealogii obrazový rodokmen v šesti generacích s 63 portréty předků v do- bových kostýmech a uniformách. V dalších čtyřech komnatách se návštěvník postupně ocitá ve slohovém prostředí rokoka, biedermeieru, empíru a baroka a obklopuje ho množství stylových uměleckých děl. Zájem- ce o myslivost upoutá lovecký salon, jehož stěny zdobí trofeje různých druhů zvěře a vstupní schodiště pak uzavírá okruh patnácti expozičních místností. Zde jsou tři rozměrné obrazy, vytvořené Filipem Sternbergem, které znázorňují bitevní výjevy z 18., 19. a 20. století. Zcela ojedinělá je šternberská sbírka dobových gra- fických listů, námětově zaměřených k dějinám třicetileté války. Tato kolekce mědirytin, shromážděná počát- kem 20. století Jiřím Sternbergem, čítá 545 kusů a je hodnocena jako jedna z nejvýznamnějších sbírek této tematiky. Expoziční místnosti jsou doplněny zajímavou sbírkou historických zbraní, soubory vzácného porce- lánu a různými ukázkami drobného uměleckého řemesla uplynulých staletí.

Děkujeme sponzorům, za jejichž finanční podpory se akce TKSP uskutečňují:					
					